

SON HABERLER

İspanyada büyük bir hava muharebesi oldu

Frankistler 20, hükûmetçiler de 7 tayyare kaybetti
Seksen tayyarenin iştirak ettiği bu muharebede

[Baştarafı 1 inç sahifede]
Frankistlerin tebliği

Salamanka 29 (a.a.) — Dün akşamki nasyonalist tebliği:

«Kuvvetlerimizin Katalonya cephe-
sindeki şiddetli taarruzu devam etmiştir.
Anbac dağının işgalini tamamladık ve
Maciab de Portas dağında mühim mev-
zilerle mücavir sathları zaptettik.

Valderi köyü ile tepelerini ve Mosca
tepesine Albages şimalinde Sasates tepe-
sini ve Ebre'ye kadar olan hattı işgal et-
tik.

Balaguer'in şimalinde bir müstahkem
hat işgal ettik ve yüzlerce ölü bulduk.
Sekiz yüz esir aldık ve mühim miktarda
malzeme ele geçirdik.

Yirmi düşman tayyaresi düşürdük.»

Hava muharebesi

Burgos, 29 (a.a.) — Dün Lerida o-
vası üstünde 24 Frankist tayyare ile 61
Cumhuriyetçi tayyare arasında bir hava
muharebesi vukua geldiği ve Cumhuri-
yetçilerin tayyarelerinden 20 sinin düşü-
rüldüğü haber verilmektedir.

Bir İngiliz vapuru daha batırıldı

Londra 29 (Hususî) — Cebelütta-
rıktan gelen haberlere göre, Frankist tay-
yareleri bugün Balear adaları civarında
Maianga adındaki İngiliz vapurunu ba-
tırmışlardır.

Ademi müdahale komitesine mensub
bir kontrol memuru vapurda bulunuyor-
du. Hâdise hakkında tafsilât alınmamış-
tır.

İzmirde feci bir kaza oldu

Patlıyan bir bomba bir kişiyi öldürdü

İzmir 29 (Hususî) — Seferihisarın Or-
haneli köyünde Hasan ve oğlu Ahmed
ocak başında ısırırken yıllarca evvel ağ-
aç dibine gömülerek kök içinde kalan
bir bomba, ateşin tesirinden patlamış,
Hasan infilâk anında ölmüştür. Oğlu
Ahmed ağır yaralıdır. Tahkikat devam
etmektedir.

Arab kongresi

Londrada Filistin meselesi görüşülecek

Londra 29 (a.a.) — İyi malûmat al-
makta olan mehafil, Londradaki Filistin
konferansının ikincikânunun son hafta-
sından evvel toplanacağını tahmin etmek-
tedir.

Konferansa iştirak edecek olan Arab
murahasalarının isimlerini muhtevî liste-
nin ikincikânunun bidayetinde neşredilece-
ği söylenmektedir.

Arab delegasyonunda, Filistinin bü-
tün Arab fırkasını temsil eden 6 aza bu-
lunacaktır.

Beş Arab fırkası vardır ve öğrenildiği-
ne göre altıncı murahas, Müftinin fırka-
sının gayriresmî bir şahsiyeti olacaktır.

Salâhiyettar bir membadan öğrenildi-
ğine göre Filistin meselesinin halli için
İngiltere hükûmetinin yapmış olduğu
proje, müfrid Arablarla Yahudilerin
mutalebatı arasında bir nevi haddi vasat-
tır.

Bu projenin Arablarda filen ve kat-
iyyen kendi memleketlerinde oldukları
yakini tevliid etmekten ibaret olan umu-
mî prensipten mülhem olacağı ve fakat
İngiltereyi Balfour beyanatından rücu
icbar etmeyeceği söylenmektedir.

Yahudi muhacereti, tatil edilmeyeceği
gibi, yasak da edilmeyecek, yalnız bu
muhacerete bir istikamet verilecektir.
Bundan böyle Yahudi muhacereti, bir-
kaç senelik oldukça kısa bir devreye şa-
mil muvakkat bir muhaceret halini ala-
cak ve muayyen fasıllarla tetkike tâbi
tutulacaktır. Aynı zamanda muadelet e-
sasına müstenid teşriî bir meclis vücade
getirilecektir.

Suriyeden tardedilen Arablar

Kahire 29 (a.a.) — Salâhiyettar
membalardan öğrenildiğine göre, evvelce
Suriyeden tardedilmiş olan Arab rüesası-
nın tekrar Suriye veya Lübnana dönme-
lerine Fransa hükûmeti kat'iyyen müsaa-
de etmemektedir.

Yüz kilometrelik cephe muharebe

Saragosa, 29 (a.a.) — Havas —
Trempe'ten Felix'e kadar uzanan hattı
harb boyunca muharebe gitgide şiddeti-
ni arttırmaktadır. Muharebe şimdi he-
men hemen yüz kilometrelik bir cephe ü-
zerinde olmakta Lerida'nın cenubunda
şiddetli muharebenin cereyan ettiği mın-
taka etrafındaki kavis 90 kilometreden
aşağı değildir. Şimaldeki kavis de otuz
beş kilometrelikdir. Nihayet dündenberi
de Balauer önünde on kilometrelik bir
cephe üzerinde çarpılmaktadır.

Hükûmetin tebliği

Saint-Jean-de-Luz 29 (a.a.) — Dün
akşamki hükûmet tebliği: Trempe böl-
gesinde iki dağ mevzii tahliye ettik.

Balaguer bölgesinde düşmanın şid-
detli bir tararruzunu püskürttük ve yedi
düşman tayyaresi düşürdük.

Nasyonalist tayyareler Valansiya ile
Terragone ve Barselona'yı bombardı-
man etmişlerdir.

Mevkuf Yunan vapuru

Londra, 29 (a.a.) — İngiltere hükû-
meti, hamulesinden 10,000 İngiliz lirası
kıymetindeki kısmı İngiltereye aid olan
Yunan bandıralı Atlas adındaki Yunan
vapurunun Palma'da mevkufl bulundu-
rulmasını Burgos hükûmeti nezdinde
protesto etmiştir. Fazla olarak vapurun
hamulesinin büyük bir kısmı, İngiliz si-
gorta şirketleri tarafından sigorta edil-
miştir.

Dağa kaldırılan banka müdürü

Eşkiyaya fidyenecate verince serbest bırakıldı

Londra 29 (Hususî) — Osmanlı
Bankasının Kudüs şubesi müdürü bugün
öğleden sonra Kudüse dönmüştür. Mü-
dür, gazetecilere şunları söylemiştir:

«— Pazartesi akşamı Kudüse döner-
ken, on müsellâh Arabın hücumuna uğ-
radım. Çeteler otomobilimi durdurarak
beni dağa kaldırdılar. Orada üç gün
mevkuf kaldım. Çete reisi Süleyman ba-
na karşı son derece nazikâne muamele et-
ti ve istediği parayı alınca bu sabah beni
serbest bıraktı. Süleymanın bana verdiği
Arab pasaportu sayesinde serbestçe yo-
luma devam ederek Celiko civarında kâ-
in bir Rum manastırına iltica ettim. Pa-
pazlar beni Celikoya götürdüler, oradan
da polislin himayesi altında Kudüse dön-
düm.»

İngilterenin Bulgaristana açacağı kredi

Londra, 29 (a.a.) — Merkezî Avru-
panın vaziyetindeki istihale, bir kredi aç-
ılması için İngiltere ile Bulgaristan ara-
sında yapılmış başlanılmış olan müza-
kerelerin esasında derin tadilât yapılması-
na sebebiyet vermiştir. Bu müzakereler-
in bidayetinde İngiliz mehafili, Bulgar-
istanın ticaret ihtiyaçlarına ve silâhlan-
masına tahsis edilecek birkaç milyon
İngiliz lirası miktarında bir kredi açılma-
sını derpiş etmekte idiler. Son vukuattan
beri ve dahili birtakım esbabdan dolayı
bu müzakereleri yapmakta olanlar daha
ufak mikyasta bir plân tetkik etmeği mu-
vafık bulmuşlardır. İyi malûmat almak-
ta olan mehafile göre, müzakereleri yap-
makta olanların yalnız şimendüfer mal-
zemesi teslimine tahsis edilecek ilk 500
bin İngiliz liralık bir kredi açılmasını der-
piş etmiş oldukları ve Sofya hükûmetinin
bu kredi muamelelerini yalnız Bulgar
mahsullerinin ihracını himaye ve teshil iç-
in sarfedilecek mesainin muvaffakiyeti
halinde tevsi etmeği düşünmekte olduğu
söylenmektedir.

Gemlikte bir cinayet

Gemlik, (Hususî) — Buraya bağlı
Muradiye köyünde on dört yaşında Mus-
tafa Koç, Demirköy yamacında davar-
larını otlatırken gene o köyden on yedi
yaşında Abdullah Samancı avlanmak iç-
in kendisinin yanına gelmiş ve araların-
da bir biletin temellükü yüzünden çıkan
kavga sonunda Abdullah çifte tüfeği ile
Mustafayı karnından ağır surette yarala-
mış ve kaldırıldığı hastahanedede ölmüş-
tür. Katil yakalanmıştır.

Hâdiseler arasında

Hasan Âli Yücel

Hasan Âli Yücel on yedinci
Maarif Vekilidir.

Bu 17 rakamının, belki bü-
tün maarif çıkmazını içine alan bir
manası var: İnkılâbdanberi hiçbir
Vekâlet bu kadar sık ve bu kadar çok
Vekil değiştirmede. Belki, ortalama,
her yıla bir Vekil düşer. İstikrarı en
büyük kıymetleri arasında bulundur-
mayı bilmiş bir rejimde bu istikrarsız-
lık rökuru canlı birşey ifade ediyor.
Bu canlı şey, sahib olduğu vasıtala-
rın azlığıyla başarmaya mecbur oldu-
ğu işlerin zorluğu arasındaki büyük
nisbetsizlik yüzünden maarifçiliğimi-
zin çetin bir dava oluşudur.

Maarif Vekâleti, başında her türlü
kaliteyi denedi: Asker, idareci, fiki-
adamı, politikacı, bir çok meleke ve
ihtisas dallarından gelen Vekiller bu
işin üstünde çalıştılar; her birinin
parça parça hayrı dokundu. Türk
kültürü Hamdullah Suphiden Saffet
Arıkana kadar uzanan bu kıymetle-
rin hatırasına sayısız kazanlar borc-
ludur. Fakat bu çetin ve çapraşık iş
pek çoklarını yordu, yıprattı, en ha-
fif derecelerden en hazin mertebe-
lerine kadar istirahatete koşturdu.

Vasita az, iş zordur. Vasita: Para,
öğretmen, cihaz, yer, adam; iş: Ki-
fayetsiz bir tezgâhta vatanın yarımını
dokumak. Fakat, buna rağmen ma-
arifimizin bütün meselelerini kavra-
mış bir baştan edeceği büyük istifa-
denin yeri açık duruyordu. Oraya
Hasan Âli Yücelin geldiğini duymak
bana ömrümün en büyük millî se-
vinçlerinden birini verdi.

Onu herşeyden evvel büyük bir
fikir adamı olarak tanıyoruz. İffetli
ve metodlu zekâsının felsefe ve ma-
nevî bilgiler kültüründen aldığı em-
niyetli ve sağlam görüşlü bir yapısı
var. Dünyada kafa denilen işkence
ve icad aletinin Buda'dan Bergson'a
kadar neler çekmiş ve neler yaratmış
olduğunu biliyor; düşünme metodu-
nun geçirdiği buhranları ve röne-
sansandanberi girdiği doğru yolu bili-
yor ve nihayet bugünkü dünyayı
kıvrandıran meselelerin bütün ilmi
temellerini biliyor; bu tekamülden
millî kültüre verilecek istikamet üs-
tünde hummalı zekâsının yıllardan-
beri nasıl çalıştığı, büyük emeklerle
ortaya koyduğu eserlerinden bellidir.

Sonra o meslekten yıştırmadır
Hocalık etmiştir, orta tedrisat umu-
mî müdürlüğü yapmıştır, maarifçi
dir. «Türkiyede Orta Öğretim» adlı
büyük eseri hakkında, geçenlerde,
«Kitaplar Arasında» sütunumuzda
ne düşündüğümü yazdım. Henüz
Türk marifi hakkında bu kadar
emekli ve kavrayışlı bir kitab çıkarıl-
madığını sanıyorum.

Hasan Âli Yücelin ayrıca Türk
edebiyatında sahib olduğu büyük ye-
ri herkes bilir: San'atkar ve samimî
ruhile okuyucularını sık sık temasta
bulunduran nesirlerini, makalelerini
ve çok yazıp da az neşrettiği şiirlerini
hatırlatmamıza lüzum yok. Edebiya-
tımızın en ön sırada gelen bu kıymet-
lerini hep biliyoruz.

Partinin yüksek idare heyetinde ve
Büyük Millet Meclisinin en faal aza-
ları arasındaki büyük hizmetlerini de
saymakla bitirmek kolay değildir.
Bir Avrupalı metodile, enerji ziyana
meydan bırakmadan, her işi saa-
tinde nasıl tekemmül ettirdiğini ya-
kından biliyorum. Bu yakınlık beni
onun hakkında daha fazla söylemek-
ten menediyor. Yalnız, ondan evvel,
kültür mefhumile ister mekteb sıra-
sından, ister dışarıdan ilgili, küçük
büyük her vatan çocuğunu, her öğ-
retmeni, her san'atkarı ve fikir ada-
mını kendi soylarından cins, olgun
ve samimî bir insana kavuştukları
için tebrik ederim. Hasan Âli Yücele
gelince, başına geçtiği büyük ve çetin
davada muvaffak olmasını kültür
mefhumuna karşı beslediğim aşkın
olanca samimiliği ve sıcaklığıyla dili-
yorum.

PEYAMI SAFA

Amerikada soğuktan 30 kişi öldü

Nevyork, 29 (a.a.) — Soğuk dalga-
sı, Amerikanın her tarafına yayılmıştır.
Konjestiyon ve kayıp düşme yüzünden
vukua gelen kazalar neticesinde 30 ka-
dar insan ölmüştür.

Nevyorkta sıfır altında 7, Şikagoda
sıfır altında 6, Minnesota'da sıfır altın-
da 30 ve 40 derece kaydedilmiştir.

Yugoslavya ile Macaristan arasında bir pakt mı yapılacak

Londra 29 (Hususî) — Romadan alın-
nan mütemmim malûmata göre, yakın-
da Belgradı ziyaret edecek olan İtalya
Hariciye Nazırı Kont Ciano, Yugoslav-
ya ile Macaristan arasında bir pakt
akdine çalışacaktır.

